

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

151. De sanctissimo Eucharistiæ Sacramento.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

In quibus in naturis subsistentem optabat.

Onos felices, qui in hoc mundi deserto jam præcedentē habuimus! Venite (nunc) & ascendamus ad montem Domini, & ad domum Dei Iacob, & docebit nos vias suas, & ambulabimus in semitis ejus. En ascendit, iter pandens ante eos, vel qui dividit ante eos quasi diceret, montes complanat, redditque parva in directa, & aspera in vias planas. Quisque sequi potest, puer, juvenis, senex, ut Petrus, & Andreas ferē senes, Johannes præpiti & decem annorum, & Infantes lactentes secuti sunt Agnum, quocumque ivit. Gaudent in calis anima Sanctorum, qui Christi vestigia sunt secuti, & quia pro ejus amore sanguinem suum fuderunt, idē eum Christo exultant sine fine.

Eia, Christi vestigia sequamur: nemo enim melius ambulat, quam qui ejus vestigia terit. Aliena vestigia recalcantem posse benè discurrere, non fatebor, inquit ille, sed ut supra, cum de D. Francisco loqueremur, jam diximus, de imitatione oratoria, non de Christi imitatione loquebarur. Is benè, quin optimè discurrit, qui Christi vestigia pro suo posse recalcat.

De Sanctissimo Eucharistia Sacramento.

PUNCTUM CLI.

Sed jam tempus est, ut ad excellentissimum illud instituti Sacramenti beneficium veniamus.

Ecce Deus noster ignis consumens est. Ignis in altari meo semper ardebit. Et in manu ejus calculus, quem forcipe tulerat de altari. Ut ignis illuminat, & inflammat, sic divinum hoc Sacramentum id præcipuè habet proprium, ut intellectum illuminet, ac effectum inflammet.

In libris Regum, & in Cant. Cantico- rum mirabile illud opus describitur, quod sibi fecit Rex Salomon: in quo eum singula nemo non miretur, illud præsertim suspiciunt omnes, quod interiorē ejus

partem amore, & charitate constravit, ubi veluti pro stemmate, aut simbolo amoris carbonem ignitum fuisse volunt, qui ex Hebr. transtulerunt: Et in medio ejus carbo ignitus. Ferculum hoc, aut sella gestatoria, sive thronus, juxta Ambros. Bed. & Bern. divinum est Sacramentum. Nam, media charitate constravit. Alij: Medium ejus combustum, & ardens charitate; vel, Medium ejus tenet incensus charitate propter filias Jerusalem, sive, à filiabus Jerusalem. Hoc est: Semetipsum Deus, qui charitas est, in eo posuit, quod totus erga animas ardeat charitate, quodque ad sui amorem eas hoc pacto velit allicere, ac inflammare. Nec id solum, verum ut sapientissimus Salomon, plusquam Salomon hic, in hoc non mundi negotia, ut ait Philo, sed cælestis regni firmat documenta. Et favet Rupertus, qui per hoc ferculum sacras Scripturas intelligit, quo utrumque effectum luminis, & caloris intelligas.

Vidit Propheta fluvium igneum, rapidumque egredientem à facie Dei. Quid hic aliud, quam divinum hoc Sacramentum, quod flumen est sapientiæ, ignis amoris, quod corda rapit, dum ab illo amoris incendio egreditur?

In Exodo: Totus mons Sinai fumigabat, quod descenderet Dominus super eum in igne, & ascenderet fumus ex eo, quasi de fornace. Stetitque populus de longè Moyses autem accessit ad caliginem, in qua erat Deus.

Quid est aliud altare hoc nostrum, quam flammæ mons, in quem Deus ipse descendit, & ad quem per caliginem sacramentalium accidentium Dei familiaris ascendit, ut calorem concipiat, ut lumen acquirat?

Verè Carbores succensi sunt ab eo, inclinat vit calos, & descendit, & caligo sub pedibus ejus, & ascendit super Cherubim; ut amorem scilicet, ac scientiæ plenitudinem ferat.

Sed sigillatim effectum unum post alterum videamus. Duo ligna inter cætera, plantavit Deus in Paradiso voluptatis, alterum verò scientiæ boni, & mali. Exitium hominis notum est, & quam merito fuerit utroque privatus,

000 2 mor-

Isa. 2.

Mich. 2. D. Hier.

Christum nunc sequi omnes possunt.

Est ferculum Salomonicum.

Hebr.

Ambros.

Beda.

Bernard.

Alij.

Sept.

Philo Carpathius. Rupert.

Dan. 7.

Et fluvius

ignis.

Exod. 9.

20.

Psal. 17.

Gen. 3.

Eucharistia Sacramentum illuminat, & inflammat.

1. Reg. 6. Cant. 3.

Panis vita, & intellectus.

mortalisque, & cæcus effectus, jam nemo ignorat: sed en pro utroque præstantius ligam vitæ, & scientiæ, cuius fructus est panis vitæ, & intellectus.

Ezech. 3. Et volumen Ezechielis.

Ad Ezechielem Dominus: *Fili hominis, comede volumen istud. Quid? legat volumen, an comedat? Comedat, quia mysticum volumen est. Comedi illud, & factum est in ore meo, sicut mel dulce. Et quis inde effectus? luminis, ac splendoris. Et ecce gloria Domini stabat, quasi gloria, quam vidi juxta fluvium Chobar.*

1. Reg. 13. Et mel Ionatha.

Istud ipsum est mel Ionathæ, qui intinxit in favum mellis, & convertit manum suam ad os suum, & illuminati sunt oculi.

Prov. 9. Et gymnasiū in quo scientia cibo, & potu comparatur.

In Prov. *Sapientia edificavit sibi domum, excidit columnas septem, &c.* Sed quis crederet, in hoc gymnasio, cibo, potuque scientiam comparari? *Et insipientibus locuta est: Venite, comedite panem meum, & bibite vinum, quod misit vobis.*

Cant. 2. Chald.

Hic Sponsa suam comparuit doctrinam. *Introduxit me Rex in cellam vinarias Chald. In domū gymnasiū doctrinæ.* O quantam novit! & quam sapit anima in hoc gymnasiū introducta!

Cant. 6. Hebr. Sept.

Secretiora Dei, pro suo tamen captu, intelligit eadem Sponsa: *Venter ejus eburneus, distinctus sapphiris.* Heb. *Viscera ejus venter eburneus operitur sapphiris, aut, interiora ejus puritas, vel munditia eboris.* Sept. *Venter ejus tabula, vel pyxis eburnea super lapidem sapphirum.* Pyxis est vas illud argenteum, vel aureum, in quo sanctissimum Sacramentum servamus, & Græcè, pro scrinio etiam lumitur, in quo pretiosa secreta reconduntur, qualia sunt Regum diplomata, rescripta Pontificum insigniumque hominum sententiæ, ac monumenta, quæ secretiora, altioraque sunt, quam quæ omnibus pateant.

Theod.

Quo sensu Christi viscera in ea pyxide cæli erunt archivium, diviniæque sapientiæ serinium, in quo reconditi servantur omnes thesauri sapientiæ, & scientiæ Dei. Favet Theodoretus, qui per Christi ventrem sacram Scripturam intelligit, quam rectè mysteriorum profundum, & penitus cognitionis appellat, qui quidem venter super lapide sapphiro fundatus dicitur, ob rerum cælestium, ac divinarum arcana

A profunditatem, in quam plerique per hoc Sacramentum tam intimè ingrediuntur, ut supræ se per eccliam rapiantur.

Hinc in Exod. *Sic autem comeditis illum, renes vestros accingetis, &c. & comeditis festinanter.* Hebr. *Cum ecstasi, & stupore.* Exod. 12.

Hinc mensa cum panibus propositio- nis coram candelabro. Luc. 24.

Hinc illi *Cognoverunt eum in fractione panis.* Quia videlicet intellectū illuminat.

B Sed jam ad effectum alterum transeamus, nimirum affectum inflammat. Nihil magis, quam amor in amorem accendit, quapropter ille: *Si vis amari, ama. Nunc, Nunquid non isto torris est erutus de igne? Et Iesus erat indutus vestibus sordidis.* Zach. 2.

O quam conspersa sanguine vestis humanitatis! & quanto ex amoris incendio torris iste erutus fuit! *Ossa mea, sicut cremium, aruerunt.* D. Hieron. *Quasi fruxa contabuerunt.* August. *Tanquam in fruxorio adusta sunt.* Alij, *Tanquam focus, & torris*

C *adusta sunt.* Alij, *Tanquam focus, & torris adusta sunt.* Ur in urbis direptione, cum urbs ferro, ignique traditur, prædæ cupidus miles eoque prædatur, ut flamma correptus incendatur: sic quid aliud fuit Christi passio, quam Inferni prædatio, quam animarum direptio?

Ad prædam, sili mi, ascendisti. Voca nomen ejus. Accelera spolia dirahere, festina prædari. Genes. 49. Isa. 8.

Sed ecce, dum tota aviditate prædæ inhiat, incensus moritur. *Et erat gloria Domini quasi ignis ardens supra verticem montis in conspectu filiorum Israël.* Ex hoc autem incendio torris iste erutus est, qui universum incendat orbem. O torrem! & flammam.

O qualem sui erga nos amoris fecit ostensionem! tantam profectò, quantam erga ipsos Angelos non efficit. Vidit Ezechiel

D *Similitudinem quasi aspectus hominis, & quasi speciem electri, voluit aspectum ignis intrinsecus per circuitum ejus.* Sed mirum, à lumbis ejus, & de super non splendebat, à lumbis verò ejus usque deorsum, undique emicabat! Quid per electrum hoc ex auro, argentoque conflatum, nisi Christus

E *Deus, & homo signaturus qui rectè de medio ignis, & ignitus apparet, tum propter passionis ignem, in quo ejus humanitas arsit, tum propter charitatis ardorem, quo erga homines fuit inflammat. Sed non tandem* D. Gregor. hom. 2. in Ezech. D. Bon. de Eccl. Hier. 4. per versus sinem.

randū, quod istius sedentis species à medio corporis, & sursum videbatur ardens intrinsecus, & latens: à lumbis verò deorsum ignis splendens exterius, & apparens: nam Christi virtus cum supernis Spiritibus quantum ardeat, humana ratio non excogitat: quia eos, sic dixerim, amore in suo pectore abscondito dilexi: nam etsi illis benè fecit: non pro eis tamen mortem pertulit, nec talia dilectionis signa monstravit. A lumbis verò deorsum apparet ignis splendens: quia in quantum Apostolos, & alios gratiæ filios accenderit, per f. et evidentiā omnibus apparer.

Id quod innuere videtur Joannes, dum hoc enarraturus mysterium, ait: *Cum dilexisset suos, qui erant in mundo, in finem dilexit eos.* Ubi nota, non dicere suos, qui erant in celo, sed suos, qui erant in mundo: quia ardentissima hæc amoris flamma, non sursum ad Angelos terendit, sed deorsum ad inflammandos homines descendit, & propterea dixit: *In finem dilexit eos:* quasi homines per hoc, non Angelos in signum posuerit, in quos tanti amoris flammam direxerit. Vel *in finem*, quasi in hoc ultimum signū, ac veluti gradum constituerit, ad quem ejus amor pervenire potuerit, quod est illud divini amoris, Non plus ultra. *In finem, in finem dilexit eos.* Alij, *In amulationem dilexit eos,* nam quæ unquam mater filios sic proprio pavit amore, aut quænam sponsa sic suum conjugem adamavit? *In contentionem, in amulationem dilexit eos.* q. d. Nemi in amore cedo.

Regina illa Mausolum virum suum supra omnes amorum fabulas, ultraque affectionis humanæ fidem amasse fertur. Hæc in violenti amoris indicium moli-ta est, ingenti impetu operis, conservandæ mariti memoriæ sepulchrū illud memoratissimum, & usque ad septem miracula proVectum. Ad hæc accessit undique Oratoribus, certamen laudibus ejus dicendis fecit, quibus amplissima constituit præmia. Demum, ut ait Valer. ipsamet Mausoli vivum, ac spirans sepulchrum fieri concupiscens, extincti ossa potione aspersa bibisse narratur. Sed quid divinis humana conferimus? En, en, *Memoriam*

A facit mirabilium suorum misericors, & misericors Dominus. Heb. *Misericors, & exiherator Dominus, et cam dedit timentibus se.* q. d. En sua potius viscera in potum dedit, quod jam mortui viveremus in ipso, ac verè diceremus: *Vivo ego, jam non ego, vivit verò in me Christus,* Chryso. Ut non solum per dilectionem, sed re ipsa in illam miscemur carnem, per cibum id efficitur, quem nobis largitus est. Cum enim suum in nos amorem indicare veller, per corpus suum se nobis commiscuit, & in unum nobiscum redegit, ut corpus eum capite uniretur, hoc enim amantium maximè est. Hoc Job significabat de servis, à quibus maximè amabatur, qui suum amorè præ se ferentes dicebant: *Quis daret nobis, ut ejus carnib' implemur?* Quod Christus fecit, ut majori nos charitate adstringeret, & ut suum in nos ostenderet desiderium nō se tantum videri permittens desiderantibus, sed & tangi & manducari, & dentes carni suæ insigi, & desiderio sui omnes impleri.

O excessum amoris, & charitatis! Mentè excessisse visus est David coram Rege Achis, dum *mutavit os suum, & collabebatur inter manus eorum,* vel juxta Sept. *Ferebatur manibus suis,* quod mysticè dictum de Christo asserit August. quippe qui solus semetipsum manibus suis tulit, dum accepit panem in sanctas, ac venerabiles manus suas, ac benedixit, ac fregit. Sed quàm æterna illa sapientia per amorem excessisse visa est, dum per hæc accidentia, quasi personatus, *Mutavit os suum, & impigit in ostia porta Calvarie, ac defluebant incomprehensibilis ejus sapientiæ salivæ,* aded ut pler. que dicerent: *Quomodo potest hic nobis carnem suam dare ad manducandum? Et durus est hic sermo, & quis potest eum audire?*

Quid ultra? Verè non plus ultra. Cum populus Hebræorum in Masphat magnam Philistæorum stragem edidisset, oblato jam agno illo integro Domino, *Tulit Samuel lapidem unum, & posuit eum inter Masphat, & inter Sen, & vocavit nomen loci illius, lapis adjutorij, dixitque: Hucusque auxiliatus est nobis Dominus.* Et quidnam hic agnus, nisi Agni Dei figura? Quid hic

Joan. 31.

Christi in sacramento erga homines amor.

Alij.

Valer. Max. 4. c. 6.

Psal. 110.

Chryf. hom. 45. in Joann.

1. Reg. 21. Sept.

D. Aug. conc. 1. in Ps. 33.

Christus in sacramento suis ferebatur manibus.

1. Reg. 7.

*Christus in
sacramento
lapidis adjutorij.*

hic lapis, nisi Christum lapidem angula-
rem, petramque significat? Hic verè lapis
adjutorij, hic meta, hic ultimum divini
amoris signum. *Hucusque auxiliatus est
Dominus.* Non plus ultra. Magnum sanè
fuit auxilium, quo mundo auxiliatus est
Deus, cum ei suum unigenitum dedit,
maximum cum pro mundo eundem suum
unigenitum in mortem tradidit: sed non-
dum amor lapidem fixerat adjutorij,
nondum columnam posuerat, non adhuc
in finem dilexerat: sed ubi in cibum Chri-
stus seipsum dedit, repente amor, non plus
ultra inscripsit: quo certè non solum, ut
ait Chrysostr. incarnationem ipsam exten-
dit: sed etiam suam mortem, sic dixerim,
æternitati consecravit, ut ultra nemo
quicquam desiderat.

*Cant. 27.
Isa. 58.
Hebr.
Eucharistia
sacramentum
est non plus
ultra amoris
arvini.*

*Frumento, & vino stabilivi eum, posthac,
filij, quid tibi amplius faciam? Cibabo te ha-
reditate Patris tui Jacob.* Hebr. *Comedere te
faciam hereditatem Patris tui Jacob.* Et quæ-
nam ea est? Eademmet, de qua in Genes.
*Dei tibi Deus de rore caeli, & de pinguedine
terre abundantiam frumenti, & vini.* Posthac
quid tibi amplius faciam? O quam benè
Concilij Tridentini Patres! Divitias di-
vini sui in nos amoris velut effudit.

*Quid tibi amplius faciam? Depauperavit
se, ita dixerim. O amorem! & chari-
tatem.*

Hæ sunt prunæ, Fratres mei, quas tu-
lit Cherub, & dedit illi, qui erat indurus
lineis, ut effunderet super civitatem: nam
divinum hoc Sacramentum ad inflan-
danda hominum corda est institutum.
Sed illud notandum, cur non potius Se-
raph prunas accepit? quia, ut jam toties
diximus, Cherub plenitudo scientiæ in-
terpretatur: & quoniam Sacramentum
hoc non solum affectum inflammat, sed
etiam intellectum illuminat, idcirco pru-
nas illas Cherub potius, quam Seraph ac-
cepisse narratur.

Sed quid est, quod nos tam frigidi su-
mus, tam rudes sumus? Quia ad Sa-
cramentum hoc non acce-
dimus, &c.

*De preparatione bonæ & malæ
accedentium.*

PUNCTUM CLII.

Initriavit autem Rex, ut videret simul dis-
cumbentes, & vidit ibi hominem non vesti-
tum veste nuptiali. O si hodie Rex iste in-
traret: quot sine charitatis veste, ac virtu-
te nudatos inveniret? Pauci nunc sese ex-
cusant, & plurimi sunt discumbentes, sed
vestis nuptialis, ac cœnatoria ubi?

In Apoc. *Venerunt nuptiæ Agni.* Mox & *Apoc. 19:*
uxor ejus preparavit se, non incompta ivit,

sed preparavit se. Et quonam apparatu?
Et datum est illi, ut operiat se byssino splenden-
ti, & candido. Quid verò hoc? Subdit: *Byssinum enim justificationes sunt Sanctorum.*
Virtutibus ergo Sanctorum induta est,
puritate, mansuetudine. Sponsa Agni ergo
mansuetudine prædita: at quomodo sese
habet frequentia hæc cum passionibus
tam vivacibus? tauta cum iracundia?
Agnum comedimus, & leones sumus? *Eucharistia
agnum qui-
dam leones
accipiunt.*

In Esther. illæ, quæ coram Rege Assue-
ro intraturæ erant, eique mortali homini
placituræ, per annum integrum paraban-
tur. Huc venturæ ante Regem immorta-
lem, nec per semihoræ spatium parantur?
Hugo Cardin. ad illa verba: *Sex mensibus rat-
ungebantur oleo myrtino, & aliis sex pigmen-
tis, & aromatibus.* Myrtus, inquit, ad statum
penitentium: aroma verò ad statum per-
tinet justorum, unde mysticè, qui sese in
penitentis, ac mortificationibus pri-
mùm exercuerunt, cum orationis, virtu-
tisque studio dederunt, coram hoc Re-
ge stabunt, frequentisque erunt.

Vel agnum illum comesturi sese parare
debant: *Renes vestros accingetis, & calcea-
menta habebitis in pedibus, &c.* Ad hæc agnus
ille per aliquot dies domi servandus erat,
ut semper ob oculos haberetur. Præterea,
*Omnis alienigena, aut mercenarius non com-
dat.*